

KOMMUNALAFDELINGEN

Miljølaboratoriet Storkøbenhavn I/S
Ørnebjergvej 1
2600 Glostrup

Dato: **14 DEC. 2000**
Kontor: 1. kommunekontor
J. nr.: 1999/1050-69
Sagsbeh.: HBR
Fil-navn: komfæl.miljølaboratoriet
+ bilag

(2.-4. Se bagerst)

Ved brev af 29. november 1999 fremsendte Miljølaboratoriet Storkøbenhavn I/S udkast til vedtægter for Miljølaboratoriet Storkøbenhavn I/S til Indenrigsministeriet til orientering. Miljølaboratoriet Storkøbenhavn I/S oplyste samtidig, at datoen for den stiftende generalforsamling i interessentskabet var fastsat til den 28. januar 2000, og at de af de deltagende kommuner godkendte vedtægter herefter ville kunne fremsendes til Indenrigsministeriets godkendelse.

Ved brev af 20. december 1999 fremsendte Miljølaboratoriet Storkøbenhavn I/S supplerende materiale til Indenrigsministeriet.

I brev af 20. marts 2000 (j. nr. 1017/1999) oplyste Miljølaboratoriet Storkøbenhavn I/S, at samtlige deltagende kommuner i interessentskabet havde tilkendegivet deres tilslutning til vedtægterne, og at der den 28. januar 2000 blev afholdt repræsentantskabsmøde, hvor der valgtes en bestyrelse for selskabet.

Ved brev af 23. marts 2000 har Miljølaboratoriet Storkøbenhavn I/S fremsendt vedtægterne for interessentskabet. Det fremgår af vedtægternes § 2, at deltagerne i interessentskabet er Albertslund, Ballerup, Brøndby, Dragør, Frederiksberg, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, Høje-Taastrup, Københavns, Rødovre og Vallensbæk Kommuner.

Indenrigsministeriet har betragtet henvendelserne som en anmodning om Indenrigsministeriets godkendelse af interessentskabets vedtægter i medfør af § 60 i den kommunale styrelseslov.

Indenrigsministeriet har først foretaget en vurdering af, om der er tale om en samarbejdsaftale, der kræver ministeriets godkendelse i medfør af § 60 i den kommunale styrelseslov. Indenrigsministeriet skal i den anledning udtale følgende:

Det fremgår af § 60, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 810 af 28. oktober 1999), at aftaler om samarbejde mellem kommuner, som vil medføre indskrænkning i de deltagende kommuners beføjelser efter styrelsesloven, kræver tilsynsmyndighedens godkendelse, medmindre andet særligt er hjemlet i lovgivningen.

Kravet om godkendelse omfatter bl.a. aftaler, hvorved et særligt fællesskabsorgan tillægges kompetence til at træffe beslutninger, der forpligter de deltagende kommuner i økonomisk henseende, f.eks. beslutninger om optagelse af lån, samt aftaler hvorved en eller flere af de deltagende kommuner påtager sig vedvarende forpligtelser, uden at aftalen indeholder adgang til opsigelse inden for et kortere åremål. Se hertil den kommenterede kommunale styrelseslov, 2000, side 204 f.

Det fremgår af § 7, stk. 1, i vedtægterne for Miljølaboratoriet Storkøbenhavn I/S, at interessentskabets øverste myndighed er repræsentantskabet. Repræsentantskabet skal bl.a. godkende årsregnskab, budget og flerårige budgetoverslag, jf. vedtægternes § 8, stk. 4, og § 11, stk. 1 og 4.

Det fremgår endvidere af vedtægterne, at der nedsættes en bestyrelse for interessentskabet, jf. nærmere vedtægternes § 9, stk. 1. Bestyrelsen udarbejder budget, flerårige budgetoverslag og årsregnskab, jf. vedtægternes § 11, stk. 1 og 2, samt træffer beslutning i alle interessentskabets anliggender, som ikke henhører under repræsentantskabet, jf. vedtægternes § 9, stk. 4. Til varetagelsen af selskabets daglige ledelse ansætter bestyrelsen ifølge vedtægternes § 15 endvidere en direktør, som har kompetence til at ansætte og afskedige personale.

Af vedtægternes § 13 og § 14 fremgår det, at interessentskabets anlægsudgifter finansieres ved interessentskabets optagelse af lån, indskud fra interessenterne og ved den egenkapital, der løbende oparbejdes i selskabet, samt at interessentskabets driftsudgifter, herunder udgifter til forrentning og tilbagebetaling af lån, finansieres af indtægter fra Miljølaboratoriets ydelser. Det fremgår endvidere af vedtægternes § 9, stk. 9, at beslutninger om optagelse af lån på mere end 1 mio. kr. samt beslutninger om køb, salg eller pantsætning af fast ejendom skal godkendes af kommunalbestyrelserne i de deltagende kommuner. Bestemmelsen i vedtægternes § 9, stk. 9, indebærer, at beslutninger om optagelse af lån på under 1 mio. kr. derimod vil kunne træffes af bestyrelsen.

Endelig fremgår det af vedtægternes § 17, at en interessent kan udtræde af selskabet med 1 års varsel til en 1. januar, dog således at udtræden tidligst kan ske, når etableringsgælden i forbindelse med interessentskabets anlæg er afviklet. Det fremgår endvidere, at udtræden kan medføre en erstatningsforpligtelse for den udtrædende kommune.

Indenrigsministeriet finder på denne baggrund, at der er tale om en samarbejdsaftale, der kræver ministeriets godkendelse i medfør af den kommunale styrelseslovs § 60, stk. 1.

Indenrigsministeriet har herved navnlig lagt vægt på, at interessentskabets repræsentantskab og bestyrelse er tillagt kompetence til at træffe beslutninger, der forpligter de deltagende kommuner i økonomisk henseende, herunder beslutninger om optagelse af lån på under 1 mio. kr., samt at de deltagende kommuner ved deltagelse i interessentskabet påtager sig vedvarende forpligtelser, uden at aftalen indeholder adgang til opsigelse inden for et kortere åremål, medmindre etableringsgælden i forbindelse med interessentskabets anlæg er afviklet.

Indenrigsministeriet har herefter foretaget en vurdering af, hvorvidt vedtægterne for Miljølaboratoriet Storkøbenhavn I/S vil kunne godkendes i medfør af den kommunale styrelseslovs § 60, stk. 1. I den anledning skal Indenrigsministeriet bemærke følgende:

Der gælder som udgangspunkt ingen begrænsninger med hensyn til, hvilke kommunale opgaver og hvilken kompetence kommunalbestyrelser kan tillægge et kommunalt fællesskab, medmindre andet følger af lovgivningen.

For så vidt angår myndighedsudøvelse, det vil sige den del af den kommunale forvaltning, der består i at regulere borgernes retsforhold – typisk i form af meddelelse af forbud, påbud og tilladelser – vil det dog normalt være forudsat i den pågældende lovgivning, at beføjelserne skal udøves af kommunalbestyrelsen. Overførsel af myndighedsudøvelse til et kommunalt fællesskab kræver således som udgangspunkt særlige holdepunkter i lovgivningen.

Formålsbestemmelsen i vedtægternes § 3 har følgende ordlyd:

”Interessentskabets formål er at foretage undersøgelser af vand, herunder drikkevand, grundvand, spildevand og badevand samt affald, jord, slam, perkolat m.v. som interessentkommunerne ønsker udført i forbindelse med varetagelse af opgaver i henhold til miljølovgivningen og anden lovgivning.

Stk. 2. Opgaverne omfatter foruden analysearbejde også prøvetagning og konsulentbistand.

Stk. 3. Miljølaboratoriet kan, i det omfang der er kapacitet hertil, udføre tilsvarende arbejdsopgaver for andre end interessenterne efter retningslinjer, som bestyrelsen fastsætter.

Stk. 4. Det er ved realiseringen af formålet et grundprincip, at virksomheden i sin helhed økonomisk skal hvile i sig selv.”

Indenrigsministeriet skal i den forbindelse bemærke, at det – som vedtægternes § 3, stk. 1 og 2, er formuleret – ikke ligger inden for interessentskabets formål at varetage myndighedsudøvelse i forbindelse med analyseopgaver og prøvetagning m.v. Såfremt de deltagende kommuner på et senere tidspunkt ønsker at overføre kompetence til myndighedsudøvelse til Miljølaboratoriet Storkøbenhavn I/S, kræver dette en vedtægtsændring og dermed Indenrigsministeriets godkendelse.

Det skal hertil bemærkes, at kommunalbestyrelserne i de deltagende kommuner ikke lovligt vil kunne delegerer kompetencen til myndighedsudøvelse til interessentskabet. Hvis et kommunalt fællesskab skal optræde på kommunens vegne, må det ske ved en overførsel af selve kompetencen i overensstemmelse med den kommunale styrelseslovs § 60. Der kan henvises til den kommenterede kommunale styrelseslov, 2000, side 202-203.

For så vidt angår bestemmelsen i vedtægternes § 3, stk. 1, hvoraf det fremgår, at det er valgfrit for interessentkommunerne, hvorvidt de ønsker at få opgaver udført af interessentskabet, skal Indenrigsministeriet henlede opmærksomheden på, at ministeriet ikke har vurderet, om en interessentkommune ved overladelse af de i bestemmelsen nævnte opgaver til interessentskabet kan have pligt til at foretage udbud efter EU-udbudsdirektiver. Tvivlsspørgsmål herom kan rettes til Konkurrencestyrelsen.

For så vidt angår vedtægternes § 3, stk. 3, skal Indenrigsministeriet anmode om, at bestemmelsen erstattes af sålydende bestemmelse:

”I det omfang, at det er i overensstemmelse med lovgivningen, og der er kapacitet hertil, kan Miljølaboratoriet udføre tilsvarende arbejdsopgaver for andre end interessenterne efter retningslinjer, som bestyrelsen fastsætter.”

Det skal hertil bemærkes, at såfremt der ikke er hjemmel hertil efter den skrevne lovgivning, vil interessentskabet lovligt alene kunne få adgang til at udføre de pågældende opgaver i den udstrækning, der er adgang hertil efter almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse, hvorefter kommuner, herunder kommunale fællesskaber, som udgangspunkt ikke kan drive handel, håndværk, industri eller finansiell virksomhed.

Kommuner, herunder kommunale fællesskaber, kan dog efter de nævnte grundsætninger på visse betingelser – for at undgå værdispild – i et vist omfang lovligt udnytte overkapacitet og således varetage opgaver, der normalt ikke er kommunale. Det er en betingelse for udnyttelsen af overkapaciteten, at det kommunale fællesskabs kapacitet ikke er dimensioneret med det formål at opnå mulighed for at varetage opgaver, der normalt ikke er kommunale, samt at overkapaciteten af hensyn til løsningen af den kommunale opgave ikke kan afskaffes. Ved afgørelsen af, om et kommunalt fællesskab lovligt kan sælge overkapacitet, indgår det efter de kommunale tilsynsmyndigheders praksis som et element i afvejningen, om opgaven i forvejen varetages på rimelig måde af private erhvervsdrivende.

Prisen ved salg af overskudskapacitet skal fastsættes således, at den mindst svarer til markedsprisen for den pågældende vare eller tjenesteydelse.

Indenrigsministeriet skal endvidere bemærke, at såfremt der ikke efter ovennævnte kommunalretlige grundsætninger er mulighed for at udnytte overkapaciteten, har et kommunalt fællesskab efter lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder (lov nr. 378 af 14. juni 1995, som senest ændret ved lov nr. 335 af 2. juni 1999) mulighed for under iagttagelse af lovens bestemmelser om udbud og priskalkulation at udføre sådanne opgaver for andre offentlige myndigheder, som det kommunale fællesskab har mulighed for at løse for sig selv.

I vedtægternes § 9, stk. 8, er der fastsat regler om vederlag til bestyrelsens medlemmer. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

”Der ydes medlemmerne diæter efter de regler, der gælder i kommunerne. Bestyrelsen kan beslutte, at der kan ydes honorar til formanden.”

Indenrigsministeriet skal hertil bemærke følgende:

For så vidt angår størrelsen af vederlaget til bestyrelsens medlemmer kan Indenrigsministeriet henvise til ministeriets cirkulæreskrivelse af 4. marts 1981, hvori der er fastsat retningslinjer for vederlæggelsen af hverv som medlem af bestyrelsen for selskaber, som helt eller delvist er i offentligt eje. De principper, som kommer til udtryk i cirkulæreskrivelsen, finder fortsat anvendelse.

Cirkulæreskrivelsen vedlægges i kopi til orientering.

Som det fremgår af skrivelsen er udgangspunktet, at der vederlægges efter § 16 – nu § 16 a – i den kommunale styrelseslov med udbetaling af mødediæter. I de tilfælde, hvor forberedelsen til møderne

går ud over, hvad der normalt forventes, eller hvor der foreligger en betydelig arbejdsindsats, der ikke direkte er knyttet til mødevirksomhed, f.eks. forberedelsesarbejde, deltagelse i drøftelser, forhandlinger, besigtigelser o.lign., kan en fast vederlagsordning være berettiget. Det vil ofte være formanden eller næstformanden, der har en sådan merbelastning, som ikke er knyttet til egentlig mødetid. Sådanne særlige vederlag fastsættes på grundlag af en opgørelse over den tid, der anvendes eller forventes anvendt. Vederlaget beregnes sædvanligvis ud fra den timeløn, som et folketingsmedlem oppebærer – for tiden 244,07 kr. i timen – medmindre hvervets karakter taler for, at der tages udgangspunkt i en højere lønramme.

Det bemærkes, at en beslutning om, at formanden for Miljølaboratoriet Storkøbenhavn I/S honoreres med et fast vederlag, skal godkendes af Indenrigsministeriet. Før Indenrigsministeriet kan godkende en eventuel beslutning herom, må der foreligge nærmere oplysninger om den arbejdsbyrde, herunder opgørelse af det timetal, som er forbundet med formandshvervet.

Indenrigsministeriet skal på denne baggrund anmode om, at vedtægternes § 9, stk. 8, erstattes af en sålydende bestemmelse:

”Der ydes bestyrelsens medlemmer diæter efter reglerne i den kommunale styrelseslov. Bestyrelsen kan – med Indenrigsministeriets godkendelse – beslutte, at formanden for bestyrelsen modtager et fast vederlag.”

Indenrigsministeriet skal – med disse bemærkninger – meddele, at ministeriet herved kan godkende vedtægterne for Miljølaboratoriet Storkøbenhavn I/S på vilkår af:

- at der i vedtægternes § 8, stk. 4, in fine indsættes: ”og flerårige budgetoverslag”. Bestemmelsen bringes herved i overensstemmelse med vedtægternes § 11, stk. 4.
- at der i vedtægternes § 9, stk. 9, 2. pkt., efter ”Sådanne beslutninger” indsættes: ”samt øvrige beslutninger om optagelse af lån”.

Det bemærkes hertil, at beslutninger om optagelse af lån skal ske i overensstemmelse med reglerne i den kommunale styrelseslov og de regler, der er fastsat i henhold til denne lov, uanset om der er tale om låneoptagelse på mere end 1 mio. kr.

- at vedtægternes § 9, stk. 10, litra b, affattes således: ”beslutning om udførelse af opgaver for andre end interessenterne, jf. § 3, stk. 3.”
- at vedtægternes § 11, stk. 1, erstattes af sålydende bestemmelse:

”Interessentskabets regnskabsår er kalenderåret. Bestyrelsen sørger for udarbejdelsen af årsregnskab. Regnskabet med revisionsbemærkninger skal forelægges repræsentantskabet til godkendelse senest 31.5. i året efter regnskabsåret. Regnskabet med revisionsbemærkninger og de afgørelser, der er truffet i forbindelse hermed, sendes til interessentkommunerne og Indenrigsministeriet. Regnskabet med revisionsbemærkninger skal foreligge tilgængeligt for offentligheden.”

- at der i vedtægternes § 18 efter "optagelse af nye interessenter" indføjes: "og selskabets indtræden i eller oprettelse af andre selskaber".
- at vedtægternes § 19, stk. 1 og 2, erstattes af sålydende bestemmelser:

"§ 19. Selskabet kan opløses, hvis interessenterne er enige herom. Endvidere kan selskabet opløses efter en interessents anmodning, hvis Indenrigsministeriet finder rimelig grund dertil.

Stk. 2. Indenrigsministeriet godkender vilkårene for selskabets opløsning og fastsætter disse i tilfælde af uenighed mellem interessenterne."

Der henvises til den kommunale styrelseslovs § 60, stk. 2 og 3.

- at "alle interessenter" i vedtægternes § 21 ændres til: "kommunalbestyrelserne i alle interessentkommunerne".

Indenrigsministeriet skal anmode om, at vedtægterne for Miljølaboratoriet Storkøbenhavn I/S genoptrykkes med de ændringer, der følger af ministeriets bemærkninger. Indenrigsministeriet skal endvidere anmode om at modtage 2 eksemplarer af de genoptrykte vedtægter.

Indenrigsministeriet skal beklage den sene besvarelse.

Med venlig hilsen

Christian Schönau

2. Genpart til 2. kommunekontor
3. Genpart til 4. kommunekontor
4. Tilsynsrådet for Københavns Amt, Hejrevej 43, 2400 København NV
4. Not.: Hvilket herved meddeles til orientering.

Christian Schönau